

Flere elever går i store klasser

I det følgende analyseres udviklingen i antallet af elever i folkeskolens klasser på baggrund af tal fra Indenrigsministeriet og svar fra undervisningsministeren.

Resumé af notatet

- Antallet af elever i klasserne har stor betydning for den enkelte elevs indlæring. Eksempelvis har et studie fra KORA har påvist, at færre elever i klassen giver bedre karakterer.
- Den gennemsnitlige klassekvotient i folkeskolen er steget siden 2009 og er i 2017 oppe på 21,8 elever.
- Ser man på de enkelte kommuner, er klassekvotienten siden 2009 steget i 90 af de 98 kommuner.
- 28 pct. af alle elever går i klasser med 25 eller flere elever. I 2009 var det 17 pct., og dermed er andelen, der går i store klasser, steget med 64 pct.
- På Læsø går 53,7 pct. af eleverne i klasser med 25 eller flere elever, og dermed er Læsø den kommune i landet med den største andel elever i store klasser. For den kommune med anden største andel er tallet 47,7 pct. dette er Fredensborg kommune.

Stigning i gennemsnitlig klassekvotient

Klassekvotienten i folkeskolen er steget markant siden 2009 fra i gennemsnit 20,4 elever pr. klasse i 2009 til 21,7 elever pr. klasse i 2018. Det fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Gennemsnitligt antal elever pr. klasse

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Gennemsnit	20,4	20,5	20,9	21,3	21,5	21,6	21,7	21,8	21,8

Kilde: Social- og Indenrigsministeriets kommunale nøgletal.

Mange og flere elever i store klasser

Den gennemsnitlige klassekvotient på knap 22 elever dækker over store forskelle fra små klasser i blandt andet tyndt befolkede områder til meget store klasser andre steder.

Stigningen i den gennemsnitlige klassekvotient fra 2009 til 2018 er ikke blot et udtryk for rationaliseringer som følge af skolesammenlægninger. Som det fremgår af tabel 2, er stigningen i den gennem-

snitlige klassekvotient et resultat af, at flere elever går i meget store klasser med 25 eller flere elever. På blot otte år er andelen steget med 11 procentpoint., svarende til en stigning på 64 pct..

Tabel 2. Udvikling i andel elever i store klasser (25+ elever)

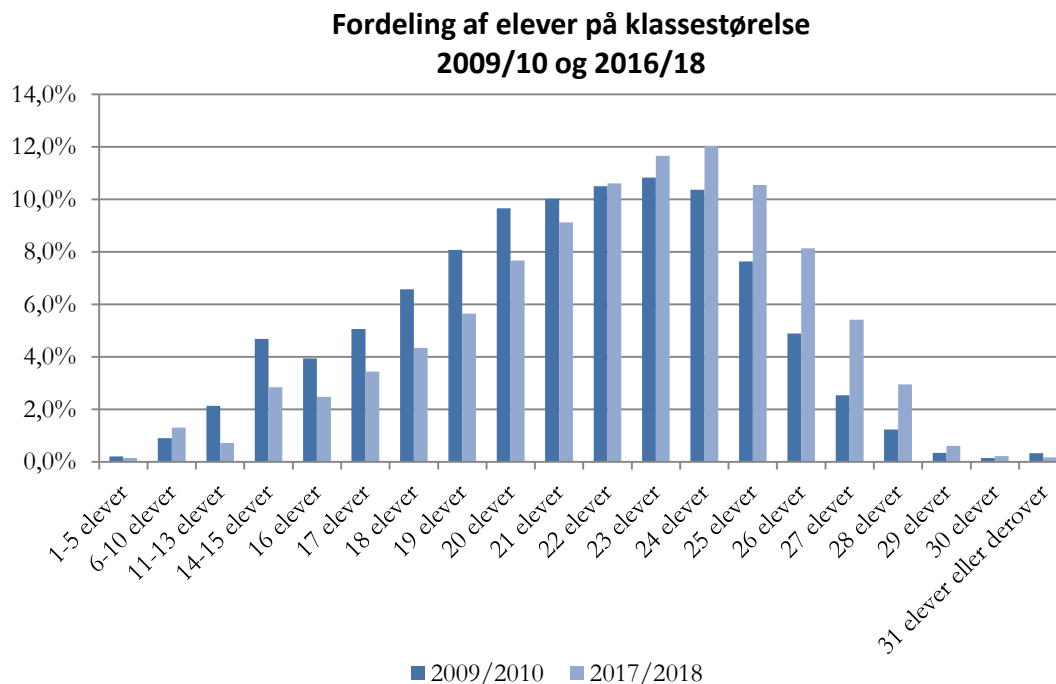
	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/2018
Antal elever i alt	537.202	531.214	519.537	526.628	521.169	512.281	509.078	487.052	513.432
Antal elever i klasser med 25 Eller flere elever	91.907	100.752	118.718	140.424	145.406	139.666	141.592	136.926	143.869
Andel af elever i store klasser	17 %	19 %	23 %	27 %	28 %	27 %	28 %	28 %	28 %

Kilde: Undervisningsmisterens svar på spørgsmål 90 og 91 2016-17 (Alm. del) til UNU og Undervisningsmisterens svar på spørgsmål 276,277 og 278, 2017-18 (Alm. del) til UNU

Figur 1 viser fordelingen af elever på de forskellige klassestørrelser for hhv. skoleåret 2009/10 og 2017/18. Her fremgår det, at det særligt er klasser med 25 eller flere elever, som har trukket gennemsnittet op. Andelen af elever i klasser med 20, 21, 22 og 23 elever er stort set uændret.

Det skal i relation til tallene bemærkes, at ifølge folkeskolelovens §17 må elevtallet i grundskolens klasser normalt ikke overstige 28 ved skoleårets begyndelse. Kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde tillade et højere elevtal i grundskolens klasser, dog ikke over 30. Som det fremgår af figuren, er andelen af elever, som går i dispensationskrævende klasser med 29 eller 30 elever, fordoblet.

Figur 1: Fordeling af elever på klassestørrelse 2009/10 og 2017/18

Kilde: Kilde: Undervisningsmisterens svar på spørgsmål 90 og 91 2016-17 (Alm. del) til UNU og Undervisningsmisterens svar på spørgsmål 276, 277 og 278, 2017-18 (Alm. del) til UNU

Kommunale forskelle på andelen af elever i store klasser

At 28 pct. af elever går i klasser med 25 eller flere elever dækker over store kommunale forskelle.

Tabel 3 viser de 10 kommuner, der har den højeste andel af elever i klasser med 25 eller flere elever.

Som det fremgår, er Læsø den kommune, som i skoleåret 2017/18 har den højeste andel elever i klasser med 25 eller flere elever: på Læsø går over halvdelen af eleverne (53,7 pct.) i klasser med 25 eller flere elever.

Tabel 3. De 10 kommuner med højest andel elever i klasser med 25 eller flere elever

	Andel elever i klasser med 25 eller flere elever	Ændring i pct.-point i andel elever i klasser med 25 eller flere elever fra 2009-2017
Læsø	53,7%	40,0 %-point
Fredensborg	47,7%	25,0 %-point
Gladsaxe	45,4%	30,3 %-point
Langeland	43,6%	37,8 %-point
Egedal	43,5%	20,3 %-point
Glostrup	43,5%	27,8 %-point
Dragør	43,2%	18,9 %-point
Fredericia	40,3%	12,7 %-point
Gentofte	40,2%	2,1 %-point
København	37,2%	7,6 %-point

Kilde: Kilde: Undervisningsministerens svar på spørgsmål 90 og 91 2016-17 (Alm. del) til UNU og Undervisningsministerens svar på spørgsmål 276,277 og 278, 2017-18 (Alm. del) til UNU

Den kommunale udvikling i klassekvotienterne varierer

En gennemgang af udviklingen i klassekvotienten i samtlige landets kommuner viser, at der siden 2009 er kommet flere elever i klasserne i 90 af de 98 kommuner. Dette dækker over markante forskelle på udviklingen i de forskellige kommuner. I nogle kommuner er situationen stort set uændret, og i andre er der gennemsnitligt kommet fire ekstra elever i hver klasse.

Tabel 5 viser de 10 kommuner, der har flest elever pr. klasse i skoleåret 2017/18. Der er fortrinsvis tale om bykommuner, hvilket understøttes af oversigten over samtlige kommuners klassekvotienter i bilag 1 (tabel 6), hvoraf det fremgår, at det fortrinsvis er landkommuner, som trækker gennemsnittet ned, mens bykommuner som regel har højere klassekvotienter.

Tabel 5. De 10 kommuner med højest klassekvotient

	Klassekvotient 2017/18	Ændring i antal elever pr. klasse fra 2009/10-2017/18
Vejle Kommune	25,5	4,5
Fredericia Kommune	24,3	3,1
Gentofte Kommune	24,0	1,5
Dragør Kommune	23,9	2,1
Gladsaxe Kommune	23,6	2,3
Fredensborg Kommune	23,5	1,8
Egedal Kommune	23,3	1,6
Vallensbæk Kommune	23,2	3,1
Albertslund Kommune	23,2	1,2
Hjørring Kommune	23,1	4,0

Kilde: Social- og Indenrigsministeriets kommunale nøgletal.

Forskningen om betydningen af store klasser

Nedenfor ses et udpluk af forskningen om betydningen af store klasser.

En forskningsrapport om de langsigtede effekter af mindre klasser viser at på længere sigt, opnår elever i mindre klasser bedre resultater (Långsiktiga effekter av mindre klasser. Peter Fredrikson et al, Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering 2012 <http://www.ifau.se/globalassets/pdf/se/2012/r-12-05-langsigtiga-effekter-av-mindre-klasser.pdf>).

Et studie fra KORA har påvist, at færre elever i klassen giver bedre karakterer. Studiet påviste desuden en metodefejl i de undersøgelser, der viser, at klassestørrelsen har lille eller ingen effekt. Det er forskningsmæssigt et grundlæggende problem, at det ikke er tilfældigt, hvilke elever der går i henholdsvis store og små klasser. Det skyldes, at klassestørrelsen er påvirket af valg foretaget af forældre, skoler, kommuner og stat, herunder bl.a. en tendens til, at forældre tager deres barn ud af den lokale folkeskole, hvis barnets klasse fungerer dårligt (KORA marts 2008, www.kora.dk/udgivelser/udgivelse/i7420/Faerre-elever,-bedre-karakterer).

Et review om betydningen af klassekvotienter viser bl.a., at lavere klassekvotienter ifølge amerikanske undersøgelser giver bedre trivsel, bedre undervisningsparathed og mindre fravær (Klassekvotienter – rum til alle. Videnscenter om Fastholdelse og Frafald 2012 http://gymnasieskolen.dk/sites/default/files/Rapport%20klassest%C3%B8rrelser_3.pdf

Fakta om tallene

De gennemsnitlige klassekvotienter er defineret som antal normalklasseelever pr. klasse fra 0. til 10. klasse. Tallet for et kalenderår er opgjort som gennemsnittet af de to skoleår, der indgår i kalenderåret. det seneste skoleår er 2017/18. Tallene er hentet fra Social- og Indenrigsministeriets kommunale nøgletal, www.noegletal.dk.

Tallene for antallet af børn i store klasser stammer fra Undervisningsministerens svar på spørgsmål 90 og 91 2016-17 (Alm. del) til UNU. Tallene for et kalenderår dækker over opgørelsen i oktober året før. Således dækker tallet for 2009 over skoleåret 2008/2009.

Bilag: Den kommunale oversigt

Tabel 6. Andel af elever i store klasser, klassekvotient og stigning fordelt på kommuner

	Andel elever i klasser med 25 eller flere elever	Klassekvotient 2017/18	Ændring i antal elever pr. klasse fra 2009-2018
Albertslund Kommune	27,8%	23,2	1,2
Allerød Kommune	32,3%	22,3	1,2
Assens Kommune	20,3%	20,7	0,9
Ballerup Kommune	22,5%	22,4	0,7
Billund Kommune	10,6%	20,8	0,1
Bornholms Kommune	26,3%	22,0	1,1
Brøndby Kommune	25,4%	21,7	1,8
Brønderslev Kommune	26,2%	21,3	2,7
Dragør Kommune	43,2%	23,9	2,1
Egedal Kommune	43,5%	23,3	1,6
Esbjerg Kommune	25,2%	21,0	1,0
Fanø Kommune	0,0%	18,9	2,1
Favrskov Kommune	35,6%	22,3	1,7
Faxe Kommune	33,8%	22,2	2,1
Fredensborg Kommune	47,7%	23,5	1,8
Fredericia Kommune	40,3%	24,3	3,1
Frederiksberg Kommune	27,4%	22,7	0,5
Frederikshavn Kommune	19,1%	22,6	3,7
Frederikssund Kommune	29,7%	22,0	1,1
Furesø Kommune	33,7%	22,8	0,6
Faaborg-Midtfyn Kommune	21,3%	20,6	1,6
Gentofte Kommune	40,2%	24,0	1,5
Gladsaxe Kommune	45,4%	23,6	2,3
Glostrup Kommune	43,5%	21,9	1,7
Greve Kommune	31,8%	21,9	0,8
Gribskov Kommune	29,4%	21,7	1,3
Guldborgsund Kommune	31,1%	21,5	3,2
Haderslev Kommune	30,1%	21,7	3,1
Halsnæs Kommune	27,6%	22,0	1,3
Hedensted Kommune	26,1%	20,5	1,1
Helsingør Kommune	31,5%	22,9	0,8

Herlev Kommune	23,2%	22,1	1,9
Herning Kommune	23,8%	20,2	0,7
Hillerød Kommune	34,9%	21,8	0,9
Hjørring Kommune	37,1%	23,1	4,0
Holbæk Kommune	27,9%	22,1	1,4
Holstebro Kommune	21,4%	20,9	1,4
Horsens Kommune	30,2%	21,4	1,6
Hvidovre Kommune	31,9%	22,7	2,1
Høje-Taastrup Kommune	20,4%	21,8	2,5
Hørsholm Kommune	24,2%	23,1	0,6
Ikast-Brandeborg Kommune	27,3%	22,1	0,6
Ishøj Kommune	28,3%	21,5	1,1
Jammerbugt Kommune	22,4%	21,1	2,9
Kalundborg Kommune	15,8%	19,1	-0,9
Kerteminde Kommune	16,8%	21,0	0,9
Kolding Kommune	28,5%	21,4	0,9
Københavns Kommune	37,2%	22,7	0,8
Køge Kommune	20,6%	22,2	0,4
Langeland Kommune	43,6%	20,8	3,7
Lejre Kommune	23,2%	20,8	1,5
Lemvig Kommune	19,0%	18,6	-1,4
Lolland Kommune	24,7%	20,7	1,8
Lyngby-Taarbæk Kommune	29,9%	22,9	1,6
Læsø Kommune	53,7%	15,5	-4,3
Mariagerfjord Kommune	30,6%	21,5	1,6
Middelfart Kommune	25,7%	20,7	0,9
Morsø Kommune	11,7%	22,6	3,3
Norddjurs Kommune	12,5%	19,4	-2,7
Nordfyns Kommune	16,2%	19,5	0,0
Nyborg Kommune	22,9%	22,9	3,8
Næstved Kommune	27,2%	22,0	1,4
Odder Kommune	34,0%	22,0	2,9
Odense Kommune	22,9%	21,9	1,7
Odsherred Kommune	17,2%	19,5	1,8
Randers Kommune	26,1%	21,8	1,6

Rebild Kommune	14,5%	21,3	2,3
Ringkøbing-Skjern Kommune	18,4%	19,1	0,6
Ringsted Kommune	19,4%	22,0	2,0
Roskilde Kommune	22,4%	21,1	-0,1
Rudersdal Kommune	33,9%	22,9	0,9
Rødovre Kommune	33,2%	22,3	2,1
Samsø Kommune	-	17,6	0,3
Silkeborg Kommune	32,2%	22,0	0,8
Skanderborg Kommune	34,4%	22,7	1,3
Skive Kommune	20,7%	19,8	0,8
Slagelse Kommune	32,4%	21,4	1,9
Solrød Kommune	31,1%	23,0	1,6
Sorø Kommune	16,9%	21,7	1,8
Stevns Kommune	36,4%	22,6	1,9
Struer Kommune	20,8%	20,0	0,6
Svendborg Kommune	11,4%	21,1	2,1
Syddjurs Kommune	29,0%	21,6	-1,1
Sønderborg Kommune	19,7%	20,6	0,5
Thisted Kommune	20,7%	20,6	2,6
Tønder Kommune	15,9%	21,0	2,1
Tårnby Kommune	19,9%	22,5	0,4
Vallensbæk Kommune	33,9%	23,2	3,1
Varde Kommune	23,5%	21,2	1,7
Vejen Kommune	25,8%	21,3	1,5
Vejle Kommune	34,5%	25,5	4,5
Vesthimmerlands Kommune	20,9%	19,9	1,5
Viborg Kommune	29,0%	22,3	2,1
Vordingborg Kommune	35,2%	21,6	0,9
Ærø Kommune	0,0%	20,2	2,8
Aabenraa Kommune	26,3%	19,9	-0,1
Aalborg Kommune	28,4%	21,1	0,6
Århus Kommune	24,0%	22,1	0,8

Kilde: Undervisningsministeriet og Social- og Indenrigsministeriets kommunale nøgletal og: Undervisningsministerens svar på spørgsmål 90 og 91 2016-17 (Alm. del) til UNU samt Undervisningsministerens svar på spørgsmål 276,277 og 278, 2017-18 (Alm. del) til UNU

* betyder at tallet for kommunen ikke er opgivet af undervisningsministeriet